

Küçüklerin Basit Usul mükellefiyeti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.44.15.01-GVK-2012/1-19
Tarih	24.04.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

MALATYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.44.15.01-GVK-2012/1-19

24/04/2012

Konu : Küçüklerin Basit Usul mükellefiyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, 9 yaşındaki oğlunuz ... adına çay ocağı işletmek üzere basit usulde mükellef olmak için noterden aldığınız muvafakatname ile vergi dairesine müracaatta bulunduğunuz, ancak vergi dairesince basit usulde mükellef olamayacağınızın ifade edildiği belirtilerek, 9 yaşındaki oğlunuz adına çay ocağı faaliyetinden dolayı basit usul mükellefiyeti açılıp açılmayacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3 ncü maddesinin (B) bendinde,

"Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır.

Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz.

İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 9 uncu maddesinde mükellefiyet ve vergi sorumluluğu için kanuni ehliyetin gerekli olmadığı, 10 uncu maddesinde ise, tüzelkişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzelkişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcileri, tüzelkişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirileceği hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesinin 7 nci maddesinde işe başlamada aranacak belgeler açıklanmış olup, bildirimlerin "İşe Başlama/Bırakma Bildirimi" ile yapılacağı belirtildikten sonra, işe başlama bildirimi ekinde ibraz edilecek belgeler sayılmıştır. Aynı Yönergenin 8/8 numaralı bendinde; "Vergi kimlik numarası alınacak mükellefin reşit olmaması veya kısıtlı olması durumunda, bildirim çocuk veya kısıtlı adına düzenlenerek veli veya vasi tarafından imzalanır. Vergi kimlik numarası çocuk veya kısıtlı adına alınır." denilmektedir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtildikten sonra, ticari kazancın, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve Gelir Vergisi Kanununda yazılı gerçek (bilanço veya işletme hesabı esası) veya basit usullere göre tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında, "47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur." hükmü yer almakta olup, maddenin son fıkrasında, "...Herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bir daha hiç bir şekilde basit usule dönemezler. Bu kişilerin aynı türden iş yapan eş ve çocukları da bu faaliyetleri nedeniyle basit usulden yararlanamazlar." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları" başlıklı 47 nci maddesinin 1 numaralı fıkrasında " Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.) " hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, hakkınızda yapılan sicil sorgulamasında ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nde 2000-2003 yılları arasında "Tüp Gaz Perakende Ticareti" faaliyetiniz nedeniyle, gerçek usul gelir vergisi mükellefiyetinizin olduğu tespit edilmiştir.

Bu açıklamalar uyarınca, oğlunuz ...'ın yaşının küçük olması sebebiyle muvafakatname ile iş ve işlemlerini onun adına velisi olarak sizin yürütmeniz mümkün olup, oğlunuzun Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yer alan "işin başında bilfiil bulunma" şartını ihlal etmesi nedeniyle, gerçek usulde vergilendirilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026